

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра загального мовознавства

Затверджено
на засіданні кафедри загального мовознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2022)

Завідувач кафедри **Бацевич Ф. С.**

Силабус із навчальної дисципліни
«Мова та ідентичність у шкільному курсі літератури»,
що викладається в межах ОПП «Середня освіта (українська мова і література)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Львів-2022

Назва курсу	Мова та ідентичність у шкільному курсі літератури
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра загального мовознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність 014 Середня освіта. Спеціалізація 014.01 Українська мова і література
Викладачі курсу	Професор кафедри загального мовознавства, доктор філологічних наук Г.П. Мацюк
Контактна інформація викладачів	https://philology.lnu.edu.ua/employee/matsyuk-halyna <i>h_matsyuk@yahoo.com</i>
Консультації по курсу відбуваються	Онлайн-консультації (halyna.matsyuk@lnu.edu.ua)
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Мова та ідентичність у шкільному курсі літератури» є вибіркоким предметом зі спеціальності 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)» для освітньої програми «Середня освіта (українська мова і література)». Ця дисципліна викладається в обсязі 3 кредити (ECTS).
Коротка анотація курсу	<p>Курс поглиблює і розширює підготовку майбутнього вчителя знаннями про функціонування мови в сучасному соціумі, розвиває критичне мислення про реалізацію взаємодії мови та суспільства в Україні та світі на прикладі аналізу зв'язку між поняттями «мова» та «ідентичність», формує навички аналізу питань цієї взаємодії в історії та сьогоденні з метою полегшити її «зчитування» в програмних текстах з української літератури</p> <p>Предмет поглиблює знання і навички студентів із методики викладання української мови та літератури в середній школі на основі нових знань та навиків про мову і суспільство з контексту соціолінгвістики (які свого часу почала формувати дисципліна «Соціолінгвістика: наука про мову та суспільство» для студентів 2 курсу).</p> <p>Зміст курсу сприяє розширенню знань студента про особливості функціонування мови в соціумі на підставі вивчення взаємодії між мовою та різними видами ідентичностей в суспільстві, акцентуючи на розкритті колективних ідентичностей- національної, релігійної, професійної, сімейної тощо, а також індивідуальної ідентичності.</p> <p>У результаті вивчення курсу студент повинен зрозуміти історію та теорію аналізу взаємодії мови та ідентичностей в різних дисциплінах та в соціолінгвістиці; він повинен вміти сформулювати власну думку про різні вияви взаємодії мови та ідентичностей, застосувати свої знання для написання есе, наукового реферату, статті в газету, для виступу на круглому столі про роль мови у</p>

	<p>формуванні ідентичностей у художньому тексті.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета курсу – поглибити і розширити знання студента, майбутнього вчителя, про функціонування мови в сучасному соціумі, а також підготувати його до аналізу одного із питань цієї взаємодії - зв'язків мови та ідентичностей-в історії та сьогоденні на матеріалі текстів зі шкільної програми з української літератури.</p> <p>Курс формує критичне мислення студента, який живе в умовах постійних дискусій про мову в час гібридної та російсько-української війни 2014-2022рр. Водночас курс сприяє розвитку практичних навиків аналізу питань суспільної комунікації, пов'язаних із гуманітарними цінностями українців.</p> <p>Цілі курсу – обґрунтувати міждисциплінарний підхід до вивчення взаємодії мови та ідентичностей та розкрити досвід вивчення питання в різних соціолінгвістичних традиціях, систематизувати аспекти аналізу в українській соціолінгвістиці, щоб підготувати студента до розуміння ролі зв'язку мови та ідентичностей в шкільному курсі літератури</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><i>І. Основна</i></p> <p>Законодавчі акти, накази Закон про мови в Українській РСР. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8312-11#Text Закон України «Про засади державної мовної політики» 2012. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5029-17#Text Рішення Конституційного суду України. Від 28 лютого 2018р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-18#n55 Закон України «Про освіту» 2017р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» Верховна Рада України 25 квітня 2019 р https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text Рішення Конституційного суду України. Від 14 липня 2021р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-21#n103 Закон України «Про повну загальну середню освіту». 2020р. Закон України «Про корінні народи України» від 1.07 2021р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20#Text Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Геннадія Друзенка та Світлани Друзенко, за заг. ред. Геннадія Друзенка. – К.: «К.І.С.», 2010 Хартія основних прав Європейського Союзу (Ніцца, 7 грудня 2000)// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_524#Text Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/aboutministry/normative/4068 (20.08.2016).</p>

2. Науково-дидактична література

- Ажнюк Б. М. Мовна єдність нації: діаспора й Україна. – К., 1999.
- Білодід І. К. Мова і ідеологічна боротьба. – К.: Наук. думка, 1974. – 83 с.
- Білоус О. Українська національна ідентичність у контексті російської інформаційно-психологічної агресії// http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/32663/2/TSDNM_2020_Bilous_O-Ukrainska_natsionalna_identychnist_208-211.pdf
- Волошина Н. Й. Іван Багряний. Українська література в загальноосвітній школі. 2007. № 3. С. 2–5
- Гнатюк О. Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність. Київ. 2005.
- Гриневич О.О. Жіноча ідентичність в сучасній підлітковій літературі для дівчат на матеріалі повісті Марини Павленко "Русалонька із 7-В, або прокляття роду Кулаківських" /О.О. Гриневич // Національна ідентичність в мові і культурі: збірник наукових праць / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, О.Г. Шостак. - К.:Талком, 2019. – С. 144-149
- Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності.-К.. 2021.
- Сгунов М. В. Ідентичність як атрибут людини і суспільства. Дисертація... К., 2015.
- Romanenko, O. V. (2017). ІДЕНТИЧНІСТЬ НАЦІЇ ТА ТЕКСТУ: ЯК СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ФОРМУЄ ІНТЕНСИВНІ ОБРАЗИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ. Літературний процес: методологія, імена, тенденції, (7). вилучено із <https://litp.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/306>
- Калиновська О. Лексико-семантична структура українського політичного дискурсу 70-х років 20 ст.
- Каліманова О. О. Змістовий складник уроку літератури як засіб формування національно-культурної ідентичності учня//Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова.Серія Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020.Випуск 75.
- Козловець М. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації / М. Козловець. — Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. — 558 с
- Колективна ідентичність за умов війни : від комплексу меншовартостей до нації переможців// Фонд демократичні ініціативи імені Лька Кучеріва.24 липня 2022р.
- Кубайчук В. Хронологія мовних подій в Україні: зовнішня історія української мови. – К., 2004.
- Кулик В. Дискурс українських ЗМІ: ідентичності, ідеології, владні стосунки. – К., 2010.
- Масенко Л. Мова і суспільство: постколоніальний вимір. – К., 2004. – 163 с.
- Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики. – К., 2010.
- Мацюк Г. Безпековий вимір сучасної освіти і нові вимоги до змісту мовознавчих дисциплін на філологічних факультетах закладів вищої освіти// Стратегічні напрями розвитку сучасної лінгводидактики : монографія/за ред. Е. Палихати, О. Петришиної.Тернопіль:Підручники і посібники, 2021. С.68-76. http://194.44.132.109/bitstream/123456789/19633/1/7_Matsiuk.pdf
- Мацюк Г. До витоків соціолінгвістики: соціологічний напрям у мовознавстві. – Львів, 2008.
- Мацюк Г. Лінгвістичний ландшафт України як взаємодія мови та ідеології: минуле та сьогодення// Мова і суспільство. – Вип 8. – 2017. – С.71-83.
- Мацюк Г. Прикладна соціолінгвістика : питання мовної політики. – Львів, 2009.
- Мацюк Г. Про потребу дослідження проблеми «дискримінація за мовною ознакою» в українській соціолінгвістиці // Studia Ucrainica Varsoviensia 2. – Warszawa, 2014. – S. 97-111.
- Мацюк Г. Про природу взаємодії мови та ідентичності в Україні (на матеріалі міського урбанімікону радянського та пострадянського періодів) // Україноцентризм наукового сумління. Збірник наукових праць на пошану професора Зеновія Терлака. –Львів: Ліга-Прес, 2014. – С.539-565.
- Мацюк Г. Розвиток теорії соціолінгвістики: формування змісту поняття «мова ворожнечі» як форми дискурсивної дискримінації// Studia Ucrainica Varsoviensia 3. – Warszawa, 2016. – S.111-123.

Мацюк Г. Розвиток теорії сучасної соціолінгвістики: формування змісту поняття «інституційний мовний менеджмент»// Мова і суспільство. – Львів, 2014. – Вип. 4. – С. 12-32.

Мацюк Г. Статус і функції російської мови в Російській Федерації, на пострадянському просторі й у світі: стан і перспективи розвитку. *Мовне законодавство і мовна політика: Україна, Європа, світ. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. С. 213–240.*

Мацюк Г. І Митнік. Динаміка комунікативної компетентності фахівця-україніста в контексті вимог сучасного соціокультурного і політичного середовища України і Польщі. *Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht = Діалог мов – діалог культур. Україна і світ : IX Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики (München, 1-4 November 2018 r.). München : LMU, 2019. С. 101–111*

Мовна складова національної ідеології. - <http://www.day.kiev.ua/uk/article/poshta-dnya/movna-skladova-nacionalnoyi-ideologiyi>

Мовна політика та мовна ситуація в Україні: Аналіз та рекомендації. – К., 2008.

Мовні права в сучасному світі. – Ужгород, 2014.

Мінчак Г.Б. Конотативна семантика сучасних ідеологічно забарвлених номінативних одиниць (на матеріалі української преси 90-х рр.). – К., 2003.

Нагорна Л. Регіональна ідентичність: український контекст. – К., 2008

Нагорна Л. Соціокультурна ідентичність: пастки ціннісних розмежувань-К, 2011

Обережно – мова! Матеріали слухань у Верховній Раді України від 12 березня 2003 р. – К., 2003.

Слоневська І.Б. Сучасна література як художня репрезентація феномену „гібридної ідентичності” / І.Б.Слоневська,С.Ю.Пірошенко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Філологічні науки. - 2020. - №4 (335),листопад. – С.161-170.

Степико М.Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М. Т. Степико. – К. : НІСД, 2011. –

Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). – К., 2003.

Сучасні теорії нації. Модерністська теорія: К. Дойч, Е. Геллнер, Е. Гобсбаум, Б.Андерсон. Примордіалізм: К. Гірц. Постмодерністська теорія нації: Е.Сміт.

Українська мова у ХХ ст.: історія лінгвоциду. – К., 2005.

Формування національно-культурної ідентичності особистості у викликах часу : збірник матеріалів Всеукраїнського круглого столу (до 100-річчя від заснування Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка). Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. 108 с.

Харчук Р. Національна ідентичність і переживання історії.// zbruch. 06. 09. 2021.

Яворська Г. М. Прескриптивне мовознавство як дискурс: Мова, культура, влада. – 2000.

Русинський язык / Ред. Р. R. Magocsi-Opole: Universytet Opolski, 2004. – 474 s.

Ябур В., Плішкова А.. Сучасний русинський списовний язык. – Пряшів: Пряшівська універзіта в Пряшові, Інштитут русинського языка і культури, 2009. – 212 с.

Greenfeld L. Nationalism: Five Roads to modernity. – Harvard University press, 2001.

Greenfeld L. Nationalism and the Mind// Nations and Nationalism.№11(3). 2005. P.325-431.

Tom Bartlett. Analysing Power in Language. A practical guid. – London and New York, 2014. – 212 p.

Matsyuk H. A new role for Sociolinguistics in the hierarchy of Linguistics disciplines (the experience of Ukraine) // Езиковата политика на Европейския съюз и европейското университетско пространство. Велико Търново, 5–7 октомври 2005 г.

	<p>– Велико Търново, 2006. – Т. 2. – С. 217–230.</p> <p><i>Matsyuk H.</i> Marking Ukrainiane’s public space as interaction of language and ideology: past and present // Name and Naming. Sacred and Profane in Onomastics. – Baja Mare, 2017. – P. 889-900.</p> <p><i>Matsyuk H.</i> Urban Street Names as a Marker of Language /Authority Interaction in Ukraine: Soviet (1922–1991) and Post-Soviet Periods (1991–2011) //Names in daily life. BIBLIOTECA TÉCNICA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA. № 11. – Barselona, 2014. – P. 361–369.</p> <p>2.Додаткова</p> <p><i>Арендт Х.</i> Джерела тоталітаризму. – К.: Дух і Літера, 2002. – 582 с.</p> <p><i>Бакаєв Ю. В.</i> Тоталітарне суспільство: соціально-філософський аналіз: Автореф. дис. ... канд. наук з держ. управління, спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Укр. академія держ. управління при Президентові України. – К., 1997. – 20 с.</p> <p><i>Бутковська О.</i> Структурно-семантичні особливості термінів соціолінгвістики в українській, польській та англійській мовах: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.15 «Загальне мовознавство». – Львів, 2016. – 20 с.</p> <p><i>Гавриш М. М.</i> Комунікативні засоби вираження соціального статусу особи в художній прозі Івана Франка: Автореф. дис. ...канд. філол. наук : [спец.] 10.02.01 “Українська мова” / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2009. – 18с.</p> <p><i>Горда О. М.</i> Становлення та розвиток словотвірної термінології в галицьких шкільних граматиках української мови (друга пол. XIX - поч. XX ст.): Автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2016. – 20 с.</p> <p><i>Дзябло Ю. М.</i> Семантична структура термінологічного поля «мовна політика» в українській та японській мовах : Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.17. – Львів, 2015. – 20 с.</p> <p><i>Луньо Л.</i> Соціальна природа імені людини: (на матеріалі метричних книг латинською, українською та польською мовами, XIX – перша половина XX ст.) : Автореф. дис. ... канд. філол. наук / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2013. – 20 с.</p> <p><i>Трумко О. М.</i> Соціально-індивідуальна природа сімейної комунікації в художньому дискурсі Івана Франка [Текст]: Автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2013. – 20 с.</p> <p><i>Рослицька М. В.</i> Прецедентні імена як ідеологічні маркери у промовах президентів України, Польщі та Франції. Актуальні питання та проблеми розвитку сучасної мови та літератури. – Одеса, 2017. – С. 82–86.</p> <p><i>Рослицька М. В.</i> Семантичне варіювання власної назви як спосіб організації прецедентних імен у політичному дискурсі.//Мова і суспільство. – Вип. 8. – Львів, 2017. – С. 102–112.</p> <p><i>Чучвара А. П.</i> Соціокогнітивні чинники формування прізвища школяра (на матеріалі неофіційного іменника учнів Львівської області): Автореф. дис. ...канд. філол. наук: спец. 10.02.01 “Українська мова”. – Львів, 2013. – 20 с.</p> <p>3.Словники</p> <p><i>Пачев А.</i> Малка енциклопедия по социолінгвистика. – Плевен, 1993.</p> <p><i>Baker C., PrysJones S.</i> Encyclopedia of Bilingualism and Bilingual Education. – Multilingual Matters, 1998.</p> <p><i>Crystal D.</i> An Encyclopedic Dictionary of Language and Languages. – Oxford, 1992.</p> <p><i>Crystal D.</i> The Cambridge Encyclopedia of Language. – Cambridge, 1992.</p> <p>Encyklopédia Jazykovedy. – Bratislava, 1993.</p> <p><i>Skudrzykowska A., Urban K.</i> Mały słownik terminów z zakresu socjolingwistyki i pragmatyki językowej. – Kraków; Warszawa, 2000.</p> <p>The Languages of the World. New Edition. – London; New York, 1995.</p> <p>The World Major Languages / Ed. by Bernard Comrie. – London; New York, 1991.</p> <p><i>Trudgill P.</i> A Glossary of Sociolinguistics. – Edinburgh University Press, 2003.</p> <p><i>Trudgill P.</i> Introducing language and society. – Penguin, 1992.</p>
Тривалість курсу	Один семестр

Обсяг курсу	16 год лекції, 16 год практичні, 58 год. на самостійну роботу. 3 кредити ЄКТС. 2 модулі.
Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвинути свою професійну (комунікативну, соціолінгвістичну, лінгвістичну, культурну, історичну) компетентність; - поглибити свої знання про мову та ідентичність (колективні та індивідуальні) на підставі нових знань про мову та суспільство, про реалізацію зв'язків між мовою та ідеологією / політикою / національною безпекою / індивідом / віком / статтю / соціально-професійною діяльністю/ місцем проживання; - сформувати своє вміння оцінювати різні вияви взаємодії <i>мова – ідентичність</i> у текстах українських письменників в історії та сьогоденні; - розвинути своє критичне мислення і практичні навички для аналізу цієї взаємодії на матеріалі художніх текстів зі шкільного курсу української літератури. <p>Під час вивчення дисципліни студент може сформувати такі загальні компетентності:</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК 8. Здатність орієнтуватися у психолого-педагогічних засадах мовно-літературного розвитку дітей та молоді, враховувати психофізіологічні характеристики дитини у процесі навчання української мови та літератури, бути модератором індивідуальної освітньої траєкторії учня.</p> <p>ФК 9. Усвідомлення художньо-виховного, національно-світоглядного, творчо-розвивального потенціалу мови та словесного мистецтва для дітей та молоді, здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.</p> <p>ФК 13. Здатність екстраполювати національні, етнічні, регіональні соціокультурні цінності та традиції в освітнє середовище в процесі навчання української мови та літератури</p> <p>Після вивчення дисципліни будуть сформовані такі програмні результати навчання:</p> <p>ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.</p> <p>ПРН 2. Аналізувати, оцінювати та пояснювати різні аспекти взаємодії мови та суспільства в історії та сьогоденні на підставі знання всіх ризиків дійсності як досвіду світу та досвіду України.</p> <p>ПРН 3. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПРН 4. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН 9. Застосовувати індивідуальні підходи, ефективні методики формування та розвитку національного світогляду, ціннісних</p>

	<p>ставлень учнів до української мови, мистецтва, культури, держави, до себе самих та інших осіб.</p> <p>ПРН 10. Застосовувати у процесі навчання української мови та літератури методики і технології розвитку в учнів критичного мислення із врахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей, розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції.</p> <p>ПРН 14. Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних взаємин між учителем і учнем, конструктивно взаємодіяти з батьками, співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.</p> <p>ПРН 19. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для ефективного розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя, у т. ч. у педагогічній діяльності.</p>
Ключові слова	Мовна спільнота, мова, ідентичності, види ідентичностей, колективні ідентичності, індивідуальні ідентичності, ідеологія, політика, форми існування мови в суспільстві, статус мов, мовне законодавство, соціальна природа власної назви, рідна мова, мовна політика, мова політики, мова і національна безпека, «русский мир», мова і війна, синхронія та діахронія ілюстративного матеріалу про взаємодії понять <i>мова-ідентичність</i> , патріотичне виховання дітей і молоді, українська література
Формат курсу	Очний
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Вступ до мовознавства. Історія. Соціолінгвістика: знання про мову та суспільство. Вступ до соціолінгвістики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Викладач використовує методи: зіставний, дискурс-аналізу, біографічний, описовий, презентацій ілюстративного матеріалу та ін.</p> <p>Студенти поглиблюють знання про методи аналізу ілюстративного матеріалу в літературних текстах (біографічний, елементи дискурс-аналізу, описовий, порівняльний, контекстуальний, соціологічний та ін.)</p>
Необхідне обладнання	Комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми, доступ до інтернету.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20 на підставі рефератів; • модулі: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p>
Теми рефератів до заліку (на вибір)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальна і колективні ідентичності в Україні: теорія і методи аналізу. 2. Топонімічний простір міст України та ідентичності мешканців. 3. Мова і колективна пам'ять: специфіка регіонів України.

<p>Питання на залік</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Публікації ЗМІ про взаємодію мови та ідентичностей в Україні. 5. Зовнішні впливи на розвиток колективних ідентичностей в літературних текстах (текст ан вибір студента). 6. Мова і динаміка ідентичностей у час революцій (2004, 2013–2014 рр.). 7. Роль мови та літератури у формуванні української національної ідентичності. 8. Мова та індивідуальна ідентичність. Які вияви в літературі (текст на вибір студента) <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємодія мови та ідентичності як об'єкт міждисциплінарного аналізу. 2. Взаємодія мови та ідентичності як об'єкт аналізу в соціолінгвістиці. 3. Російська мова та ідентичність у контексті ідеології «русского мира». 4. Українська мова, ідентичність і художній текст. Які засоби вираження на рівні лінгвістичної абстракції? 5. Публікації ЗМІ про взаємодію мови та ідентичностей. Приклади. 6. Зовнішні впливи на розвиток ідентичностей в Україні: умови бездержавності, незалежність, агресія РФ проти України. 7. Мова і динаміка української ідентичності в час революцій 2004 і 2013р. 8. Мова, ідентичність і пропаганда. Чому вони пов'язані? 9. Топонімічний простір України. Які колективні ідентичності він відображає в різні періоди української історії? 10. Мова і формування колективних ідентичностей в літературних текстах. Які засоби вираження? (твір на вибір). 11. Мова та індивідуальна ідентичність в літературних текстах. Які засоби вираження?(твір на вибір)
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год.	Термін виконання
1 т. 2 год.	<p>МОДУЛЬ І. Історико-методологічні засади вивчення взаємодії мови та ідентичності в соціолінгвістиці</p> <p>Тема 1</p> <p>Соціолінгвістика як шлях від «що» мовознавство до «чому» мовознавство</p> <p>1. Ознаки новітньої мовознавчої парадигми. Антропоцентризм, функціоналізм, експансіонізм та експланаторість. Що дають ці принципи опису мови для аналізу суспільства?</p> <p>2. Соціолінгвістика як науковий напрям та навчальна дисципліна про взаємодію мови та суспільства.</p> <p>3. Які соціолінгвістичні традиції сформувалися?</p>	лекція	<p><i>Мацюк Г.</i> Прикладна соціолінгвістика. – Львів, 2009.</p> <p><i>Масенко Л.</i> Нариси з соціолінгвістики. – К., 2010</p> <p><i>Виденов М.</i> Увод в социолингвистиката. – София, 2000.</p> <p><i>Boxer D.</i> Applying Sociolinguistics. Domains and face-to-face interaction. – Amsterdam; Philadelphia, 2002.</p> <p><i>Coupland N., Jaworski A.</i> Introduction // Sociolinguistics. A reader and course-book / Ed. by Nikolas Coupland and Adam Jaworski. – New York, 1997. – P. 1–4.</p> <p><i>Grabias S.</i> Język w zachowaniach społecznych. – Lublin, 2003.</p> <p>Про затвердження <i>Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах</i>: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/aboutministry/normative/4068 (20.08.2016).</p> <p><i>Грицак Я., Комаров О.</i> Шлях становлення української</p>	<p>Опрацювання / конспектування джерел: <i>Мацюк Г.</i> Прикладна соціолінгвістика. – Львів, 2009. <i>Масенко Л.</i> Нариси з соціолінгвістики. – К., 2010</p> <p>3 год.</p>	1 т.

				<p>ідентичності.-К.. 2021. <i>Супнов М. В.</i> Ідентичність як атрибут людини і суспільства. Дисертація... К., 2015.</p>		
2 т. 2 год.	<p>Тема 2 Модерна соціолінгвістика і проблема вивчення ідентичностей</p> <p>1. Предмет та об'єкт соціолінгвістики як навчальної дисципліни.</p> <p>2. Зв'язок соціолінгвістики з іншими науками. Чому набір наукових напрямів та навчальних дисциплін, з якими пов'язана соціолінгвістика, постійно оновлюється?</p> <p>3. Опозиції, які визначають структуру сучасної соціолінгвістики: макросоціолінгвістика – мікросоціолінгвістика, теоретична – прикладна та ін. Як вони позначаються на аналізі ідентичностей?</p>	лекція	<p><i>Matsyuk H.</i> A new role for Sociolinguistics in the hierarchy of Linguistics disciplines (the experience of Ukraine) // Езиковата политика на Европейския съюз и европейското университетско пространство. Велико Търново, 5–7 октомври 2005 г. – Велико Търново, 2006. – Т. 2. – С. 217–230.</p> <p><i>Spolsky B.</i> Sociolinguistics. – Oxford, 1998. – P. 66–78.</p> <p>Sociolinguistics. A reader and coursebook / Ed. N. Coupland, A. Jaworski. – New York, 1997.</p> <p><i>Мацюк Г. І Митнік.</i> Динаміка комунікативної компетентності фахівця-україніста в контексті вимог сучасного соціокультурного і політичного середовища України і Польщі. Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht = Діалог мов – діалог культур. Україна і світ: IX Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики (München, 1-4 November 2018 г.). München : LMU, 2019. С. 101–111</p>	<p>На основі опрацювання бібліотечних фондів 2000–2020 рр. подати приклади досліджень: синхронна – діахронна соціолінгвістика; макросоціолінгвістика – мікросоціолінгвістика; теоретична – прикладна соціолінгвістика.</p> <p>3 год.</p>	2 т.	

<p>3 т. 2 год.</p>	<p>Тема 3</p> <p>Теорія і метатеорія сучасної соціолінгвістики як засіб пізнання суспільства і людини</p> <p>1. Розвиток сучасної соціолінгвістичної теорії. Нові напрями: лінгвістичний ландшафт, історична соціолінгвістика, когнітивна соціолінгвістика, варіативна соціолінгвістика, мова і гендер та ін. Чому цей розвиток відбується?</p> <p>2. Взаємодія з іншими напрямками як шлях до ідентифікації мови у зв'язку із суспільством.</p> <p>3. Формування метатеорії. Міжнародний шеститомний збірник «Соціолінгвістика» (2009) як синтез усіх підходів до розкриття мови та соціуму в історії та сьогоденні.</p>	<p>лекція</p>	<p><i>Мацюк Г.</i> Розвиток теорії сучасної соціолінгвістики: формування змісту поняття інституційний мовний менеджмент // Мова і суспільство. – Львів, 2014. – Вип.4. – С. 12-32.</p> <p><i>Мацюк Г.</i> Про потребу дослідження проблеми «дискримінація за мовною ознакою» в українській соціолінгвістиці // Studia Ucrainica Varsoviensia 2. – Warszawa, 2014.</p> <p><i>Чучвара А.</i> Про нові ознаки змісту поняття ‘прізвисько школяра’ в соціолінгвістиці // Мова і суспільство. – Львів, 2013. – Вип.4. – С. 58–66.</p>	<p>Опрацювання / конспектування праць: <i>Мацюк Г.</i> Розвиток теорії сучасної соціолінгвістики: формування змісту поняття інституційний мовний менеджмент // Мова і суспільство. – Львів, 2014. – Вип.4. – С. 12-32.</p> <p><i>Мацюк Г.</i> Про потребу дослідження проблеми «дискримінація за мовною ознакою» в українській соціолінгвістиці // Studia Ucrainica Varsoviensia 2. – Warszawa, 2014.</p> <p>3 год.</p>	<p>3 т.</p>
<p>4 т. 2 год.</p>	<p>Тема 4</p> <p>Підходи до розкриття взаємодії мови та ідентичностей. Чому відбуваються наукові дискусії?</p> <p>1. Взаємодія мови та ідентичності як об'єкт міждисциплінарного аналізу.</p> <p>2. Дослідження ідентичностей в Україні і мовний чинник (Т. Воропаєва, С. Дацюк, Л. Нагорна та ін.).</p>	<p>лекція</p>	<p><i>Воропаєва Т.</i> Українська мова як базова основа національної ідентичності. - //http://ukrbulletin.univ.kiev.ua/Visnyk-11/Voropayeva.html</p> <p><i>Воропаєва В. Г.</i> Проблема кризи ідентичності в умовах глобалізації та інформаційного суспільства // Гуманітарний вісник ЗДІА. 2011. №46.</p> <p><i>Дацюк С.</i> Нариси української ідентичності // Українська правда.</p>	<p>Опрацювання літератури. <i>Воропаєва Т.</i> Українська мова як базова основа національної ідентичності. - //http://ukrbulletin.univ.kiev.</p> <p><i>Дацюк С.</i> Нариси української ідентичності // Українська правда. 2014.</p> <p>3 год.</p>	<p>4 т.</p>

	<p>3. Перспективи аналізу ідентичностей у мовознавстві</p> <p>4. Перспективи аналізу зв'язку мови та ідентичностей в методиці викладання української мови та літератури</p>		<p>2014.</p> <p><i>Нагорна Л.</i> Соціокультурна ідентичність: пастки ціннісних розмежувань. – К., 2011</p> <p><i>Romanenko, O. V. (2017). ІДЕНТИЧНІСТЬ НАЦІЇ ТА ТЕКСТУ: ЯК СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ФОРМУЄ ІНТЕНСИВНІ ОБРАЗИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ. Літературний процес: методологія, імена, тенденції, (7).</i></p> <p>Каліманова О. О. Змістовий складник уроку літератури як засіб формування національно-культурної ідентичності учня//Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова.Серія Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020.Випуск 75</p> <p>Волошина Н. Й. Іван Багряний. Українська література в загальноосвітній школі. 2007. № 3. С. 2–5</p>		
<p>5 т.</p> <p>2 год.</p>	<p>Тема 5</p> <p>Мова та ідентичності: як відображається взаємодія на рівні лінгвістичної абстракції</p> <p>1. Самоідентифікація: види ідентичностей.</p> <p>2. Дискурс як засіб конструювання ідентичностей. Приклади.</p> <p>3. Як автори літературних творів аргументують ідентичності?</p>	лекція	<p><i>Грицак Я.</i> Руслан, Богдан, Мирон: три приклади конструювання ідентичності серед галицьких русино- українців. - http://www.franko.lviv.ua/Subdivisions/um/um8/Statti/2HRYTSAK%20Yaroslav.htm</p> <p><i>Сінькевич О. Б.</i> Реклама як засіб конструювання ідентичності суб'єкта масової культури // Гілея: науковий вісник. – 2014. – Вип. 90. – С. 287-291.</p> <p><i>Шестакова О.М.</i> Нікнейм як засіб конструювання віртуальної ідентичності в електронному дискурсі чата // Методологічні проблеми сучасного перекладу: Суми, 2009. — С. 135-138.</p> <p>Харчук Р. Національна ідентичність і переживання історії.// zbruch. 06. 09. 2021.</p>	<p>Есе «Мова моєї фб-сторінки та моя самоідентифікація».</p> <p>3 год.</p>	5 т.

<p>6 т. 2 год.</p>	<p>Тема 6 Аспекти взаємодії мови та ідентичностей</p> <p>1.Динаміка взаємодії мови та ідентичності у різних країнах світу: Фінляндія, Австрія, Франція, Великобританія, Швейцарія, США, Ізраїль, Індія, Канада.</p> <p>2.Асиметрія мови та ідентичності. Регіональна ідентичність і національна безпека (Мова і корсиканська ідентичність; Мова та ідентичність: досвід Республіки Ірландії та Північної Ірландії; Мова і аландська ідентичність у Фінляндії. Динаміка змін; Каталонська мова і ідентичність: Каталонія.</p> <p>3. Мова і європейська надідентичність. Дискусії.</p>	<p>лекція</p>	<p><i>Беліцер Н.</i> Регіональна ідентичність і регіональний сепаратизм у сучасній Європі. - http://www.ucipr.kiev.ua/publications/regionalna-identichnist-i-regionalnii-separatizm-u-suchasnii-evropi <i>Гладяк Т.</i> Європейська ідентичність у документах Євросоюзу. - http://www.lnu.edu.ua/personal/mdlviv/visnyk/15/identycznistj.html <i>Грицак Я., Комаров О.</i> Шлях становлення української ідентичності.-К.. 2021. <i>Єзунов М. В.</i> Ідентичність як атрибут людини і суспільства. Дисертація... К., 2015. <i>Кулик В.</i> Дискурс українських ЗМІ: ідентичності, ідеології, владні стосунки. –К., 2010.</p>	<p>Опрацювання літератури. 3 год.</p>	<p>6 т.</p>
<p>7 т. 2 год.</p>	<p>Тема 7 З історії взаємодії мови та ідентичності</p> <p>1.Мова як засіб формування національної ідентичності в умовах імперії.</p> <p>2. Мова та індивідуальна ідентичність представників національної еліти: Т.Шевченко, П. Житецький, Т. Рильський, О. Потебня та ін.</p> <p>3. Українська мова, національна</p>	<p>лекція</p>	<p>Українська ідентичність і мовне питання в Російській імперії: спроба державного регулювання. – К., 2015 (збірник документів з ділових архівів державних органів та установ).</p> <p>Каліманова О. О. Змістовий складник уроку літератури як засіб формування національно-культурної ідентичності учня//Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова.Серія Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020.Випуск 75.</p>	<p>Опрацювання літератури. Підготовка до модуля. 3 год.</p>	<p>7 т.</p>

	<p>ідентичність і влада (Валуєвське розпорядження 1863р., Емський указ 1876 та ін.).</p> <p>4. Скільки всіх було указів проти розвитку функцій української мови?</p>		<p>Слоневська І.Б. Сучасна література як художня репрезентація феномену „гібридної ідентичності” / І.Б.Слоневська, С.Ю.Пірощенко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Філологічні науки. - 2020. - №4 (335), листопад. – С.161-170.</p> <p>Степико М.Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М. Т. Степико. – К. : НІСД, 2011.</p>		
<p>8 т. 2 год.</p>	<p>Тема 8. Мова і національна ідентичність. Чому вони загрожені в імперіях?</p> <p>1. Цензура і її вплив на роль мови у формуванні української національної ідентичності.</p> <p>2. Знесення заборони українського слова і шляхи розвитку національної ідентичності українців Російської імперії.</p> <p>3. Українська національна еліта і конструювання взаємодії мови та національної ідентичності українців: приклади.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Українська ідентичність і мовне питання в Російській імперії: спроба державного регулювання. – К., 2015 (збірник документів з ділових архівів державних органів та установ).</p> <p><i>Гнатюк О.</i> Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність. Київ. 2005.</p> <p><i>Каліманова О. О.</i> Змістовий складник уроку літератури як засіб формування національно-культурної ідентичності учня//Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020. Випуск 75.</p> <p><i>Козловець М.</i> Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації / М. Козловець. — Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. — 558 с</p> <p>Коллективна ідентичність за умов війни : від комплексу меншовартостей до нації переможців// Фонд демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. 24 липня</p>	<p>Опрацювання літератури.</p> <p>3 год.</p>	<p>8 т.</p>

		<p>ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ</p> <p>МОДУЛЬ II</p>		2022р.		
9 т. 2 год.	<p>Тема 9. Мова і радянська ідентичність: динаміка конструювання</p> <p>1.Мова та українська ідентичність в СРСР : Розвиток функцій мови, маніпулятивна природа коренізації /українізації та боротьба проти формування національної ідентичності українців (до 1933).</p> <p>2.Розправа над українською національною елітою (до кінця 1930-х років).</p> <p>3.Руйнування соціальної бази носіїв української мови (Голодомор 1932-1933, Друга світова війна 1939-1945).</p> <p>4.Функції російської мови, законодавство, документи КПРС, постанови з'їздів КПРС і формування радянської ідентичності.</p>	практичне	<p>Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду. Документи і матеріали. – К., 2005.</p> <p>Лібер Ю. Питання національної ідентичності в містах радянської України у 20-х роках ХХ ст.: http://www.anthropos.lnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/1636</p> <p>Олексенко Р., Ю Ситник Ю. Мовна ідентичність як засіб самовизначення та самоідентифікації в умовах посттоталітарного суспільства: http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/7898</p> <p><i>Кубайчук В.</i> Хронологія мовних подій в Україні: зовнішня історія української мови. – К., 2004.</p> <p><i>Кулик В.</i> Дискурс українських ЗМІ:</p>	Опрацювання Реєстру репресованих слів: https://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Sci/Linguistics/rejestr.html	4 год.	9 т.

				<p>ідентичності, ідеології, владні стосунки. –К., 2010.</p> <p><i>Масенко Л.</i> Мова і суспільство: постколоніальний вимір. – К., 2004. – 163 с.</p>		
10 т. 2 год.	<p>Тема 10. Мова, влада та ідентичність: як вони взаємодіють в умовах тоталітарного режиму?</p> <p>1. Політика КПРС у національному питанні: мови, комунікативні практики, ідентичності: мова та ідентичність народів Півночі; мова та ідентичність республік Середньої Азії; мова та ідентичність республік Закавказзя; мова та ідентичність у Балтійських республіках.</p> <p>2. Російська мова як засіб розмивання національної ідентичності українців: русифікація освіти, міграція випускників вишів, цензура, формування нового типу радянської людини.</p>	Практичне	<p><i>Білодід І. К.</i> Мова і ідеологічна боротьба. – К.: Наук. думка, 1974. – 83 с.</p> <p><i>Ищук О.</i> Боротьба з русифікацією у брошурах та листівках ОУН. - http://incognita.day.kiev.ua/tema-borotbi-z-rusifikacziyeyu.html</p> <p><i>Кулик В.</i> Дискурс українських ЗМІ: ідентичності, ідеології, владні стосунки. –К., 2010.</p> <p><i>Масенко Л.</i> Мова і суспільство: постколоніальний вимір. – К., 2004. – 163 с.</p> <p><i>Гнатюк О.</i> Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність. Київ. 2005</p> <p><i>Мацюк Г.</i> Прикладна соціолінгвістика: питання мовної політики. Львів. 2009.</p>	Опрацювання літератури. 4 год.	10 т.	
11 т. 2 год.	<p>Тема 11</p> <p>Мова і конструювання російської ідентичності в сучасній Російській Федерації</p> <p>1. РФ: конструювання російської</p>	практичне	<p>Национальная идентичность и будущее России. 2014. - http://vid-1.rian.ru/ig/valdai/Identity_rus.pdf</p> <p>Валдайська ірреальність. - https://tyzhden.ua/World/177213</p>	Опрацювання літератури. 4 год.	11 т.	

	<p>ідентичності через російську культуру та російську мову як державна проблема.</p> <p>2.Валдайські зустрічі: вироблення концепцій розвитку мови та ідентичності.</p> <p>3.Роль російської мови, російської ідентичності та національної ідеї у виступах Президента РФ.</p> <p>4. Роль науковців та громадських у просуванні функцій російської мови.</p>		<p><i>Мацюк Г. Статус і функції російської мови в Російській Федерації, на пострадянському просторі й у світі: стан і перспективи розвитку. Мовне законодавство і мовна політика: Україна, Європа, світ. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. С. 213–240.</i></p> <p><i>Мацюк Г. І Митнік. Динаміка комунікативної компетентності фахівця-україніста в контексті вимог сучасного соціокультурного і політичного середовища України і Польщі. Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht = Діалог мов – діалог культур. Україна і світ : IX Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики (München, 1-4 November 2018 r.). München : LMU, 2019. С. 101–111</i></p>		
12 т.	<p>Тема 12</p> <p>Мова і конструювання національних</p>	Практичне	<p><i>Недокус І. Проблема формування білоруської національної</i></p>	Опрацювання літератури.	12 т.

2 год.	<p>ідентичностей в незалежних державах після розпаду СРСР</p> <p>1. Білоруський шлях: дві державні мови. Які ідентичності?</p> <p>2. Мова, ідентичність, націоналізм, етнічність: досвід Казахстану.</p> <p>3. Російська мова – національна мова, законодавство і розвиток взаємодії мови та ідентичностей в країнах Середньої Азії.</p> <p>4. Мова і національна ідентичність Балтійських держав. Політична воля, мовна стійкість. Національне відродження в умовах ЄС.</p>		<p>ідентичності в дискурсі західної політичної науки // Програма політологічних студій: Науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету. – Вип.9. – 2012.</p> <p><i>Стецько С., Клименко Л.</i> Державна мовна політика країн Прибалтики та Ірландії (порівняльно-правовий аспект)* // irbis-nbuv.gov.ua > cgi-bin > irbis_nbuv > cgiirbis_64 > urykr_2012</p>	4 год.	
13 т. 2 год.	<p>Тема 13</p> <p>Мова і конструювання національної ідентичності в незалежній Україні</p> <p>1. Мова та ідентичність в незалежній Україні: конструювання взаємодії у програмах політиків та політичних партій (1991-2015).</p> <p>2. Мова і конструювання ідентичностей у програмах кандидатів у Президенти України та політичних партій.</p> <p>3. Політична програма як жанр політичної комунікації.</p>	Практичне	<p>Мова і вибори: україномовні часто голосують за владу, російськомовні за опозицію». - http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/43086/Mova_i_vybory_ukrajinomovni_chasto_golosujut_za?fb_comment_id=105539776294847_9200</p> <p><i>Тищенко Ю.</i> Політика ідентичності у виборчому процесі. Позиції політичних партій №1. Український незалежний центр політичних досліджень. – К., 2014.</p> <p><i>Мацюк Г. І Митнік.</i> Динаміка комунікативної компетентності фахівця-україніста в контексті вимог сучасного соціокультурного і</p>	Опрацювання літератури. 4 год.	13 т.

				політичного середовища України і Польщі. Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht = Діалог мов – діалог культур. Україна і світ : IX Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики (München, 1-4 November 2018 r.). München : LMU, 2019. С. 101–111		
14 т. 2 год.	<p>Тема14</p> <p>Мова і різні види ідентичностей в сучасній Україні</p> <p>1. Мовно-культурні й політичні пріоритети громадян України з “радянською” ідентичністю.</p> <p>2. Мова, інформаційна війна та ідентичність: ризики і виклики перед суспільством.</p> <p>3. Мовний компонент у розвитку регіональних ідентичностей.</p> <p>4. Мова та ідентичність Галичини та Донбасу як об’єкт міждисциплінарного аналізу.</p> <p>5. Львівський говір як ознака галицької ідентичності.</p>	Практичне	<p><i>Колодій А.</i> Радянська ідентичність та її носії в незалежній Україні. Ч. 3.- http://politicalstudies.com/?page_id=492</p> <p><i>Тищенко Ю.</i> Війна та ідентичність// Вісник «Твій вибір- 2014. Парламентські вибори». С. 7-11. - http://www.ucipr.org.ua/userfiles/Tvij_Vybir2014_VR_N1_policy_identity.pdf</p> <p><i>Нагорна Л.</i> Регіональна ідентичність: український контекст. – К., 2008.</p> <p><i>Черкес Б.</i> Національна ідентичність в архітектурі міста. – Львів: Львівська політехніка, 2008.</p> <p><i>Мовна М.</i> Словник львівської говірки першої третини ХХ ст. – Львів, 2013.</p> <p><i>Нагорна Л.</i> Регіональна ідентичність: український контекст. – К., 2008</p> <p><i>Нагорна Л.</i> Соціокультурна ідентичність: пастки ціннісних</p>	Опрацювання літератури. 4 год.	14 т.	

				розмежувачь-К, 2011			
		<p>Тема 15</p> <p>Боротьба за ідентичності. Тимчасово окуповані території в роки російсько-української війни (2014-2022)</p> <p>1. Мова та ідентичності Донбасу: минуле і сьогодення.</p> <p>2. Стан і функції української мови на тимчасово окупованих територіях.</p> <p>3. Лінгвоцид у 21 столітті. На матеріалі виступів Уповноваженого із захисту державної мови Т. Кременя.</p>		<p>Хіроакі Куромія. Зрозуміти Донбас. – К., 2015.</p> <p>Українська мова на Донбасі: рік під окупацією .- https://galinfo.com.ua/articles/ukrainska_mova_na_donbasi_rik_pid_okupatsiieyu_199057.html (09 липня 2015)</p> <p>Сусак В. До питання про регіональні особливості політичної культури українського суспільства: Схід проти Заходу, Захід проти Сходу?// Україна - проблема ідентичності: людина, економіка, суспільство. – К., 2003. – С. 75- 95.</p> <p>Бойовики «ДНР» зробили російську мову єдиною «державною» (6 березня 2020) .- https://zaxid.net/news/</p> <p>Українська мова і смерть Артема Мирошниченка. Противник не приховує: це «війна за мову» .- https://www.radiosvoboda.org/a/30313221.html (07 грудня 2019)</p>		<p>Есе: «Мова і розвиток регіональних ідентичностей: які перспективи? (на основі документального фільму «Рідні»)».</p> <p>4 год.</p>	
2 т. 2 год.	<p>Тема 16</p> <p>1. Програми політичних партій про мови та ідентичності: вибори у Верховну Раду 2014, 2019 (програми партій); місцеві вибори</p> <p>2. Кінематограф про мову та ідентичності: «Поводир», «Кіборги», 2015</p> <p>3. Результати соціологічних опитувань про різне трактування</p>	Практичне заняття	<p>На вибір: «Поводир» (2014), «Кіборги» (2017), «Наші котики» (2020), «Черкаси» (2020)</p> <p>Динаміка ставлення до Голодомору 1932-1933 рр. СГ «Рейтинг». - http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/holodomor_rg_112016.pdf</p> <p>Ставлення українців до свята 8 березня. СГ «Рейтинг» .- http://ratinggroup.ua/research/ukraine/otnoshen</p>	6 год.	<p>Прочитати:</p> <p><i>Формування національно-культурної ідентичності особистості у викликах часу : збірник матеріалів Всеукраїнського круглого столу (до 100-річчя від заснування Кам'янець-Подільського</i></p>	2 т.	

		<p>подій в Україні з огляду на рідну мову респондентів.</p> <p>4. Тексти літературних творів про ідентичності: зі шкільної програми української літератури</p>	<p>ie ukraincev k prazdniku 8 marta.html</p> <p>Ставлення українців до перенесення святкування Різдва. СГ «Рейтинг» . - http://ratinggroup.ua/research/ukraine/otnosheniya_ukraincev_k_perenosu prazdnovaniya rozhdestva.html</p> <p>Дослідження. СГ «Рейтинг». - http://ratinggroup.ua/research/ukraine/</p> <p><i>Romanenko, O. V. (2017). ІДЕНТИЧНІСТЬ НАЦІЇ ТА ТЕКСТУ: ЯК СУЧАСНА УКРАЇНЬКА ЛІТЕРАТУРА ФОРМУЄ ІНТЕНСИВНІ ОБРАЗИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ. Літературний процес: методологія, імена, тенденції, (7).</i></p> <p><i>Волошина Н. Й. Іван Багряний. Українська література в загальноосвітній школі. 2007. № 3. С. 2–5</i></p>	<p>національного університету імені Івана Огієнка). Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. 108 с.</p> <p><i>Калиманова О. О.</i> Змістовий складник уроку літератури як засіб формування національно-культурної ідентичності учня//Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020. Випуск 75.</p> <p><i>Гриневиц О.О.</i> Жіноча ідентичність в сучасній підлітковій літературі для дівчат на матеріалі повісті Марини Павленко "Русалонька із 7-В, або прокляття роду Кулаківських" /О.О. Гриневиц // Національна ідентичність в мові і культурі: збірник наукових праць / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, О.Г. Шостак. - К.:Талком, 2019. – С. 144-149</p>	